Κίνδυνοι για τα παιδιά στο Διαδίκτυο

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 15 Ιανουαρίου, 2011

Όσο τα παιδιά «μπαίνουν» σε όλο και μικρότερη ηλικία στο Ίντερνετ, καθώς επίσης με όλο και μεγαλύτερη συχνότητα μέσα στη μέρα, αυξάνουν ανάλογα και οι κίνδυνοι με τους οποίους μπορεί να έρθουν αντιμέτωπα.

Η **έκθεση του ευρωπαϊκού Δικτύου EU Kids Online** , που η οποία δόθηκε σήμερα (13/1/2011) στη δημοσιότητα, χρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πρόγραμμα Safer Internet (Ασφαλέστερο Διαδίκτυο) και πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 25.142 παιδιών ηλικίας 9-16 ετών και των γονέων τους, σε 25 ευρωπαϊκές χώρες. Η έρευνα εξέτασε τους βασικούς διαδικτυακούς κινδύνους που είναι οι εξής:**πορνογραφία**, **εξύβριση (εκφοβισμό)**, **λήψη σεξουαλικών μηνυμάτων**, **επαφή με ανθρώπους που [τα παιδιά] δε γνωρίζουν από κοντά**, δια ζώσης συναντήσεις με επαφές του διαδικτύου, **δυνητικά επιβλαβές υλικό** που παράγεται από το χρήστη και παράνομη διαχείριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Η χρήση του Διαδικτύου είναι πλέον απολύτως ενσωματωμένη στην καθημερινότητα των παιδιών: Το 93% των χρηστών 9-16 ετών μπαίνουν στο Διαδίκτυο τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα (το 60% αυτών μπαίνουν στο διαδίκτυο καθημερινά ή σχεδόν καθημερινά).

Τα παιδιά αποκτούν πρόσβαση στο Διαδίκτυο σε όλο και μικρότερες ηλικίες - η μέση ηλικία για την έναρξη χρήσης του διαδικτύου είναι τα επτά έως οκτώ χρόνια στις Σκανδιναβικές χώρες. Σε όλες τις χώρες, το ένα τρίτο των παιδιών 9-10 ετών που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, μπαίνουν καθημερινά, και αυτό ισχύει για το 80% όσων είναι 15-16 ετών. Η πιο συνήθης τοποθεσία χρήσης του διαδικτύου είναι το σπίτι (87%) και αμέσως μετά το σχολείο (63%).

Τα παιδιά 9-16 ετών χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για σχολικές εργασίες (85%), για να παίζουν παιχνίδια (83%), να παρακολουθούν μουσικά βίντεο (76%) και για άμεσα μηνύματα (62%). Λιγότερα αναρτούν εικόνες (39%) ή μηνύματα (31%) για να τα μοιραστούν με άλλους, χρησιμοποιούν διαδικτυακή κάμερα (webcam) (31%), ιστοσελίδες ανταλλαγής αρχείων (16%) ή κάποιο ιστολόγιο-blog (11%).

Το 59% των παιδιών 9-16 ετών έχουν προφίλ σε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης - συμπεριλαμβανόμενου του 26% των παιδιών 9-10 ετών, το 49% όσων είναι 11-12

ετών, το 73% όσων είναι 13-14 και το 82% εκείνων που είναι 15-16. Ανάμεσα στους χρήστες ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, το 43% κρατάει το προφίλ του «κλειστό» έτσι ώστε να έχουν μόνο οι φίλοι του πρόσβαση σε αυτό. Το 26% αναφέρουν ότι το προφίλ τους είναι ανοικτό, ώστε να μπορεί οποιοσδήποτε να το δει.

Το 12% των παιδιών ηλικίας 9-16 στην Ευρώπη λένε ότι έχουν ενοχληθεί ή αναστατώθηκαν από κάτι στο διαδίκτυο. Αυτό περιλαμβάνει το 9% των παιδιών 9-10 ετών. Οι κίνδυνοι (π.χ. επαφή με σεξουαλικό υλικό) δεν αντιμετωπίζονται απαραίτητα από τα παιδιά ως κάτι επιβλαβές ή που τα αναστατώνει. Η εξύβριση μέσω διαδικτύου μέσω της λήψης κακόβουλων ή επιβλαβών μηνυμάτων είναι πιο ασυνήθιστη, με ένα στα είκοσι παιδιά να έχουν αυτή την εμπειρία, η οποία είναι όμως πιο πιθανό να τα αναστατώσει.

Τα αγόρια, ειδικά οι έφηβοι, εκτίθενται περισσότερο στις εικόνες σεξουαλικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, ενώ οι έφηβες είναι σχετικά πιθανότερο να λάβουν κακόβουλα ή επιβλαβή μηνύματα μέσω διαδικτύου. Τα κορίτσια είναι γενικά πιο πιθανό να αναστατωθούν από τους κινδύνους με τους οποίους έρχονται σε επαφή.

Οι κίνδυνοι αυξάνονται με την ηλικία: το 14% των παιδιών 9-10 ετών είχαν εμπειρίες με ένα ή περισσότερους από τους κινδύνους για τους οποίους ερωτήθηκαν, ποσοστό που ανεβαίνει στο 33% για τα παιδιά 11-12 ετών, στο 49% για τα παιδιά 13-14 ετών και στο 63% των παιδιών ηλικίας 15-16.

Πορνογραφία

Το 14% των παιδιών 9-16 ετών δήλωσαν ότι έχουν δει τους τελευταίους 12 μήνες στο Διαδίκτυο εικόνες που είναι «εμφανώς σεξουαλικές- για παράδειγμα, που δείχνουν ανθρώπους γυμνούς ή να κάνουν σεξ». Από τα παιδιά αυτά, ένα στα τρία αναστατώθηκαν από αυτή την εμπειρία. Εξετάζοντας όλα τα Μέσα, το 23% των παιδιών έχουν δει σεξουαλικό ή πορνογραφικό υλικό τους τελευταίους 12 μήνες - με το διαδίκτυο τώρα να είναι εξίσου κοινή πηγή πορνογραφικού υλικού με την τηλεόραση, τις ταινίες και το βίντεο.

Σε σχέση με την εξύβριση-εκφοβισμό (Bullying) μέσω διαδικτύου, το 6% των παιδιών ηλικίας 9-16 ετών έχουν λάβει κακόβουλα ή επιβλαβή μηνύματα μέσω διαδικτύου και το 3% έχουν στείλει τέτοιου είδους μηνύματα σε άλλους. Τα δυο τρίτα όσων έλαβαν μηνύματα εξύβρισης αναστατώθηκαν σχετικά ή πολύ. Πάντως τα περισσότερα περιστατικά εξύβρισης συμβαίνουν περισσότερο στην πραγματική ζωή παρά στο διαδίκτυο.

Το 15% των παιδιών 11-16 ετών έχουν λάβει “σεξουαλικά μηνύματα ή εικόνες με ανθρώπους γυμνούς ή που έκαναν σεξ” από αυτά που αποστέλλονται μεταξύ

συνομηλίκων και το 3% λέει ότι έχει στείλει ή έχει αναρτήσει τέτοια μηνύματα. Από όσα παιδιά έχουν λάβει τέτοια μηνύματα, έχει ενοχληθεί σχεδόν το ένα τέταρτο από αυτό.

Από όσους είχαν ενοχληθεί από την ανταλλαγή σεξουαλικών μηνυμάτων (‘sexting’), περίπου τέσσερις στους δέκα εμπόδισαν το άτομο που έστειλε τα μηνύματα (40%) και/ή διέγραψαν τα ανεπιθύμητα σεξουαλικά μηνύματα (38%). Στις περισσότερες περιπτώσεις, το παιδί είπε ότι ή ενέργεια αυτή βοήθησε την κατάσταση.

Η πιο διαδεδομένη ριψοκίνδυνη δραστηριότητα στο διαδίκτυο, όπως αναφέρεται από τα παιδιά, είναι η επικοινωνία με ανθρώπους που δε γνωρίζουν από κοντά. Το 30% των παιδιών ηλικίας 9-16 ετών στην Ευρώπη που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, έχουν επικοινωνήσει στο παρελθόν με κάποιον που δεν έχουν γνωρίσει από κοντά.

Είναι πολύ πιο σπάνιο πάντως για τα παιδιά (9%) να συναντήσουν από κοντά κάποιον που έχουν γνωρίσει μόνο μέσω διαδικτύου. Το 1% των παιδιών (ή ένα στα εννιά από εκείνα που πήγαν σε συνάντηση) έχουν ενοχληθεί από κάποια τέτοια συνάντηση.

Ο δεύτερος πιο διαδεδομένος κίνδυνος είναι η έκθεση σε δυνητικά επιβλαβές υλικό παραγόμενο από τον χρήστη (user-generated). Το 21% των παιδιών 11-16 ετών έχουν εκτεθεί σε έναν ή περισσότερους τύπους δυνητικά επιβλαβούς υλικού παραγόμενου από τον ίδιο τον χρήστη: υλικό που ενισχύει το μίσος (12%), τη νευρική ανορεξία (10%), την τάση αυτο-τραυματισμού (7%), τη λήψη ναρκωτικών (7%), την τάση για αυτοκτονία (5%).

Το 9% των παιδιών 11-16 ετών έχουν πέσει θύματα κακόβουλης μεταχείρισης των προσωπικών τους δεδομένων (υποκλοπή του κωδικού ασφαλείας του παιδιού (7%), ή των προσωπικών τους πληροφοριών (4%).

Οι γονείς

Σύμφωνα με την έρευνα, οι γονείς των παιδιών που είχαν εμπειρία με κάποιον από αυτούς τους κινδύνους, συχνά δεν το συνειδητοποιούν. Το 40% των γονέων των οποίων το παιδί έχει δει σεξουαλικές εικόνες στο διαδίκτυο, δήλωσαν ότι το παιδί τους δεν είχε τέτοια εμπειρία. Το 56% των γονέων των οποίων το παιδί έχει λάβει κακόβουλα ή επιβλαβή μηνύματα μέσω διαδικτύου, λένε ότι δεν είχε κάποια τέτοια εμπειρία. Το 52% των γονέων των οποίων το παιδί έχει λάβει σεξουαλικά μηνύματα, το αρνούνται. Το 61% των γονέων των οποίων το παιδί έχει συναντήσει από κοντά κάποιον που γνωρίζει μέσω διαδικτύου, λένε ότι δεν είχε τέτοια εμπειρία.

Οι περισσότεροι γονείς μιλούν με τα παιδιά τους για το τι κάνουν αυτά στο

διαδίκτυο (70%) και μένουν κοντά στο παιδί τους όταν αυτό πλοηγείται στο διαδίκτυο (58%). Όμως, ένας στους οκτώ γονείς (13%) δεν εφαρμόζει ποτέ κάποια από τις μορφές γονικής παρέμβασης. Πάντως οι περισσότεροι γονείς περιορίζουν τα παιδιά τους ως προς τη δημοσίευση προσωπικών τους πληροφοριών (85%), όταν «ανεβάζουν» υλικό (63%) και όταν λαμβάνουν υλικό (57%).

Όμως η χρήση ηλεκτρονικών (αντί τεχνικών) εργαλείων ασφαλείας είναι σχετικά περιορισμένη: λίγο περισσότεροι από το ένα τέταρτο των γονέων εμποδίζει την πρόσβαση ή τοποθετεί φίλτρα στις ιστοσελίδες (28%) και/ή ψάχνει τις ιστοσελίδες που επισκέφθηκε το παιδί τους (24%).

Σχεδόν τα μισά (44%) παιδιά πιστεύουν ότι ο γονικός έλεγχος περιορίζει αυτά που κάνουν στο διαδίκτυο, με το 11% να λέει ότι οι γονείς περιορίζουν τις δραστηριότητες τους πολύ. Το 15% θα ήθελε οι γονείς τους να κάνουν λίγα ή πολύ περισσότερα και το 13% θα ήθελε οι γονείς τους να κάνουν σχετικά λιγότερα.

Ο μεγαλύτερος όγκος συμβουλών προέρχεται από τους γονείς (63%), αμέσως μετά από τους δασκάλους (58%), και μετά από τους συνομήλικους (44%). Οι συνομήλικοι είναι πολύ πιο πιθανό να παρέμβουν περισσότερο πρακτικά, βοηθώντας ο ένας τον άλλο να κάνουν ή να βρουν κάτι όταν δυσκολεύονται.

(Πηγή: "Καθημερινή" 13/1/2011)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ:

Σερφάροντας με ασφάλεια στο διαδίκτυο (Νεκταρία Καρακώστα)

Το διαδίκτυο, η Google και ο εγκέφαλός μας

Διαδικτυομανείς: τα θύματα της κατάχρησης του κυβερνοχώρου (Σπύρος Μανουσέλης)

Η διαδικτυακή πληροφορία είναι γνώση; (Σταμάτης Αλαχιώτης, καθηγητής Γενετικής)

Διαδικτυακός εθισμός: η «ηλεκτρονική μορφίνη» (Νατσιός Δημήτρης, δάσκαλος)

Επιδημία το ίντερνετ για τους εφήβους (Σβώλου Αλεξία)

Το Internet μας κάνει «ανήθικους»

Εθισμός στο Ιντερνετ (Σοφία Παπαϊωάννου)

Παγίδες στο Ίντερνετ «μαγεύουν» τα παιδιά, ενώ οι περισσότεροι γονείς αγνοούν τους κινδύνους (Μαρίνα Ριζογιάννη)